

ВАРІАНТ 12

Відповіді на завдання позначте згідно з інструкцією.

Завдання 1-10 мають по чотири варіанти відповіді, з яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді й позначте його.

1. Однаковий звук позначають букви, підкреслені в окремих словах речення

- ☐ А Пахне вітром і землею вогкий вітер-срібнокрил.
- ☐ Б Вивідьга ніколи не оселяється в густих хвойних дісах та горах.
- ☐ В На щастя, життя без несподіванок не обходиться.
- ☐ Г У цій річці смачна й чиста вода.

2. Прочитайте речення (цифра позначає наступне слово).

Щоб успішно скласти ЗНО з української літератури і не допустити жодної (1)помилки у тестових (2)завданнях, необхідно повторити великий обсяг вивченого: назви творів та їх (3)авторів, (4)псевдоніми (5)українських письменників, жанри, (6)текстовий матеріал, теоретичні (7)поняття, (8)вірші напам'ять, а ще потрібно робити певні (9)позначки, занотовувати головне, – ось тоді матимеш (10)стовідсотковий успіх.

НЕПРАВИЛЬНО підкреслено букви на позначення наголошених голосних у всіх словах, позначених цифрами

- ☐ А 1, 3, 4, 9
- ☐ Б 3, 4, 7, 10
- ☐ В 2, 3, 6, 9
- ☐ Г 3, 6, 8, 9

3. Помилку допущено в написанні прислівника в рядку

- ☐ А до побачення, доволі, по-третє
- ☐ Б вкупі, нажаль, без кінця
- ☐ В уперек, в основному, рік у рік
- ☐ Г навесні, зліва, без сумніву

4. Букву с- на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка

- ☐ А ..підлоба, ..тривожити, ..пересердя
- ☐ Б ..конфузитися, ..середини, ..колотити
- ☐ В ..фабрикований, ..чіплювати, ..пізнання
- ☐ Г ..худнути, ..командувати, ..жовкнути

5. З великої букви перше слово в назві пишеться в рядку

- ☐ А (м)іжнародна (а)строномічна (с)пілка, (ф)ранкове (с)лово, (а)ндріївська (ц)ерква
- ☐ Б (с)узір'я (з)олота (р)иба, (г)азета „(в)істі”, (г)ордіїв (в)узол
- ☐ В (б)іла (ц)ерква, (ш)евченківський (с)тиль, (н)ародний (а)ртист (у)країни
- ☐ Г (м)іністр (о)світи (у)країни, (п)резидент (а)кадемії (н)аук (у)країни, (б)ілий (н)алив

6. М'який знак на місці пропуску НЕ треба писати в усіх словах рядка

- ☐ А нен..чин, хустин..ці, тон..ший
- ☐ Б смієш..ся, трат..те, брин..чати
- ☐ В матін..ці, Натал..ці, тіт..чин
- ☐ Г хар..ків'янин, ослін..чик, скрин..ці

7. Прочитайте уривок (*цифра позначає контрольне місце*).

Пролісок – квітка ніжна, але смілива й не(1)терпляча: ще не(2)зійде сніг, а вже через снігольдову скоринку пнеться цупкий паросток, готовий протистояти холоду й не(3)годі, не(4)відступно підіймає біло-жовтуватий хвостик, який уже через кілька днів завітусь.

Разом **не** треба писати на місці всіх цифр, ОКРІМ

- ☐ А 1
- ☐ Б 2
- ☐ В 3
- ☐ Г 4

8. НЕМАЄ орфографічних помилок у реченні

- ☐ А Дослідники доводять, що чи мало вживаних сьогодні українських слів та мовних коренів були поширені ще в часи Трипільської культури.
- ☐ Б Про це свідчать топографічні назви, народні пісні часів сонцепоклонників та багато слів, які майже ідентичні словам у санскриті (давньо-індійська мова), джерела якого дійшли до нас з давнини в 5 тисяч років.
- ☐ В Учений В. Кобилух у своїх роботах доводить, що українська мова сформувалася в X–IV тисячоліттях до нашої ери.
- ☐ Г Тому походження найважливіших українських стилів потрібно шукати саме в санскриті, а не в російській, німецькій, турецькій, грецькій та інших мовах, які виникли значно пізніше.

9. Спільнокореневими до слова *дорога* є

- ☐ А дорожити
- ☐ Б дріжджі
- ☐ В дорогий
- ☐ Г роздоріжжя

10. Лексичну помилку допущено в рядку

- ☐ А килимове покриття
- ☐ Б велике дзеркало
- ☐ В підвісний потолок
- ☐ Г сходові клітка

Завдання 11–25 мають по п'ять варіантів відповіді, з яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді й позначте його.

11. Редагування потребує речення

- ☐ А Усе, що працює в ІТ-сфері, створюють програмісти.
- ☐ Б Це одна з найбільш перспективних професій майбутнього.
- ☐ В Суть спеціальності полягає у створенні програмного коду для різних галузей.
- ☐ Г Тут треба опанувати багатьма різними технологіями та концепціями.
- ☐ Д А ще необхідно мати системне мислення, інтелектуальну витривалість та креативність.

12. Пунктуаційну помилку допущено в рядку

- ☐ А «А ти хто така? — трохи згодом питає він, ковтаючи слова. — Де ти взялася? Звідкіля сюди прийшла?»
- ☐ Б «Навіщо тобі?» — прядучи очима, вона питає в його.
- ☐ В «А чого ж ти прийшла сюди, на чуже поле? — каже він. Хто ти така? Чого тобі тут треба?» — чутно, аж дух спира йому в грудях од кожного слова.
- ☐ Г «Не ск-а-ж-у! — одмовила вона нарозтяг, осміхаючись. — А прийшла сюди, бо недалеко живу. А ти хто?»
- ☐ Д «Сюди йди! — каже він, усміхаючись і разом запрошуючи очима. — Посідаємо тут... побалакаємо... я тобі й розкажу, хто я».

13. Прочитайте речення (цифра позначає попередній розділовий знак).

Новий гетьман був чоловік дуже досвідчений, (1) розумний, (2) при тому, (3) без сумніву, (4) патріот український, (5) одностудець старишини, (6) що разом із нею бажав забезпечити свободу й незайманість України, (7) але він не мав популярності такої: (8) був він український шляхтич із київського Полісся й до військового діла не мав особливої охоти.

НЕПРАВИЛЬНО обґрунтовано вживання розділових знаків у рядку

- ☐ А коми 1, 2, 5 – між однорідними членами речення
- ☐ Б коми 3, 4 – при вставному слові
- ☐ В кома 6 – перед підрядною частиною складного речення
- ☐ Г кома 7 – між частинами складного речення, що поєднані сурядним зв'язком
- ☐ Д двокрапка 8 – після узагальнювального слова перед однорідними членами речення.

14. Прочитайте діалог.

Коли Марійка вийшла з під'їзду, побачила Олю, яка в цей час проходила мимо.

- *Куди це ти поспішаєш, та ще й з такими великими пакетами?*
  - *Біжу до крамниці за продуктами для своєї бабусі, - пояснила Оля.*
  - *Ну, а як віднесеш – вийдеш погуляти? – наполягала Марійка.*
  - *На жаль, не можу, мені ще братика з дитсадка треба забрати.*
  - *Ти така ділова та заклопотана, зовсім, як доросла. А коли ж відпочивати?*
- Що, крім тебе, нікому це зробити?*

Оля мовчки пішла далі.

Оля промовчала, бо розуміла, що

- ☐ А вона ділова та заклопотана
- ☐ Б треба думати про свої обов'язки перед рідними та близькими
- ☐ В краще відпочивати, ніж працювати
- ☐ Г краще працювати, аніж відпочивати
- ☐ Д з неї глузують

15. Лексичної помилки немає в реченні

- ☐ А У нашому районі відбулося зупинення масових крадіжок.
- ☐ Б Чудо-крем відновлює клітки шкіри.
- ☐ В Усім хотілося поїхати в країну кленового листа – Канаду.
- ☐ Г Потреби національних меншостей враховано.
- ☐ Д Знання іноземних мов стане в пригоді кожному.

Завдання 16–20 стосуються речень, у яких зроблено пропуски. Визначте правильні варіанти послідовного заповнення цих пропусків для кожного речення.

16. Підприємству завдано _____ на суму понад _____ .

- ☐ А збитки, сто вісімдесят тисяч гривень
- ☐ Б збитків, ста восьмидесяти тисяч гривнів
- ☐ В збитків, сто вісімдесят тисяч гривень
- ☐ Г збитки, ста вісімдесяти тисяч гривнів
- ☐ Д збитків, сто вісімдесяти тисяч гривень

17. Багато випускників _____ продовжити навчання в _____ навчальних закладах України.

- ☐ А хочуть, найпрестижніших
- ☐ Б хочуть, самих престижніших
- ☐ В хочуть, найбільш престижних
- ☐ Г хочуть, найпрестижніших
- ☐ Д хочуть, найбільш престижніших

18. _____, вибачте _____ за непристойну поведінку.

- ☐ А Юліє Сергіївно, мені
- ☐ Б Юлія Сергіївна, мене
- ☐ В Юліє Сергієвно, мене
- ☐ Г Юлію Сергіївну, мені
- ☐ Д Юліє Сергіївна, мене

19. Довжина китів сягає _____ метрів, а вага – _____ тонн.

- ☐ А тридцять три, сто двадцять сім
- ☐ Б тридцяти трьох, сто двадцять сім
- ☐ В тридцятьох трьох, ста двадцятьох семи
- ☐ Г тридцяти три, ста двадцяти сімох
- ☐ Д тридцяти трьох, ста двадцяти семи

20. Якщо у вас _____ біль у горлі, кашель, _____ нежить, то вам необхідні ліки _____.

- ☐ А гострий, гнітюча, від застуди
☐ Б гострий, гнітючий, від застуди
☐ В гостра, гнітючий, від застуди
☐ Г гострий, гнітючий, для застуди
☐ Д гострий, гнітюча, при застуді

**Завдання 21–25 стосуються речень, що первісно становили зв'язний текст.
Прочитайте речення й виконайте завдання до них.**

- △ Крім цього, основна частина Карпат укрита хвойними та буковими лісами, на верхніх схилах гір – полонини, багаті на рідкісні види флори.
- Тут розташовано шість вершин, які вищі за 2000 метрів; усі ці «двотисячники», разом з найвищою вершиною України Говерлою, належать до Черногірського хребта, що лежить на межі Івано-Франківської та Закарпатської областей.
- ◇ Карпати – це перлина нашої країни, дивовижний мальовничий край, улюблене місце відпочинку й оздоровлення, справжня туристична Мекка.
- У карпатських горах можна побачити ще багато цікавого: скажімо, високогірне в Україні озеро Бребенескул на схилі однойменної гори, чи оповите легендами озеро Несамовите неподалік Говерли, залишки обсерваторії на горі Піп-Іван, грязьові вулкани поруч із селом Старуня на Богородчанщині.
- ▽ З них беруть початок річки західного регіону України: Прут, Черемош, Лімниця, Тиса, Бистриця.

21. Зміст первісного тексту буде відновлено, якщо речення розташувати в послідовності, запропонованій у рядку

- ☐ А ◇ ○ △ □ ▽
- ☐ Б ◇ □ ○ △ ▽
- ☐ В ◇ ○ △ ▽ □
- ☐ Г ◇ ▽ ○ □ △
- ☐ Д ◇ △ □ ▽ ○

22. Безсполучниковим є речення, позначене

- ☐ А ☐ Б ☐ В ☐ Г ☐ Д

23. Пунктуаційну помилку допущено в реченні, позначеному

- ☐ А ☐ Б ☐ В ☐ Г ☐ Д

24. Відокремленим означенням ускладнене речення, позначене

- ☐ А ☐ Б ☐ В ☐ Г ☐ Д

25. Основній думці тексту відповідає заголовок

- ☐ А Українські Карпати
☐ Б Україна і Карпати
☐ В Перлина Карпат
☐ Г Річки та озера Карпат
☐ Д Перлина України

У завданнях 26–30 до кожного із чотирьох фрагментів інформації, позначених цифрою, доберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою.

Поставте позначки в таблицях відповідей до завдань на перетині відповідних рядків (цифри) і колонок (букви).

26. Доберіть до кожного фразеологізму (1-4) відповідний за значенням синонім (А – Д).

Фразеологізм

- 1 зробити з мухи слона
- 2 витати у хмарах
- 3 зривати маску
- 4 не чути землі під собою

Синонім

- А виводити на чисту воду
 Б згустити фарбу
 В мов на світ народився
 Г думкою багатіти
 Д підносити до неба

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

27. З'ясуйте, якою частиною мови (А – Д) є виділені слова (1–4) в реченні (цифра позначає наступне слово).

Слова у реченні

Коли (1)всі слова мови зібрати (2)докупи, вийде (3)величезний словник на (4)сотні тисяч слів.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Частина мови

- А іменник
Б числівник
В займенник
Г прислівник
Д прикметник

28. З'ясуйте, яким членом речення (А – Д) є виділені слова (1–4) (цифра позначає наступне слово).

Слово

Треба було ще глибоко розуміти, що мова тільки (1)та невичерпно багата й гарна, яка (2)вишляплена рідним народом, яка живиться з народних джерел, (3)що (4)ніколи не замулюються.

Член речення

- А додаток
Б обставина
В означення
Г присудок
Д підмет

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

29. Доберіть умову вживання тире (А – Д) до кожного прикладу речення (1–4).

Приклад речення

- Закони літер – не разок намиста.
- Одну хитнеш – і поміняєш суть.
- Високе діло розміняв на слово, Високе діло – на дрібні діла.
- Грати словом – долею грати.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

- А тире в складносурядному реченні
Б тире в складному безсполучниковому реченні
В тире між підметом і присудком
Г тире при однорідних членах речення
Д тире на місці пропущеного члена речення.

30. Поєднайте виділені фрагменти простих (1–4) і складних (А – Д) речень за подібністю синтаксичного значення. Зразок такого поєднання показано на схемі.

Просте речення

- 1 На заході сонце зводило свої величезні сяючі будови.
- 2 Верховіття дерев ніби сховалось у сизий туман.
- 3 Ярослав цілими днями придивлявся до нивок, зарослих пирієм.
- 4 Увечері сонце стояло низько над самісінькою долиною й обливало червоним світлом очерети.

Складне речення

- А Прозорий струмок перетинав стежку там, де було перекинуто суху деревину.
- Б Коли сонце сховалося за хмарами, квіти стали менш барвистими.
- В Зайду в траву і ляжу горілиць, прислухаюсь, як з вітром гай шепоче.
- Г Я покажу вам сад, де на колінах яблуні спить вітер.
- Д Довгим ключем пливли по небу хмари, як журавлі у вирій.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

ВІДПОВІДІ

Варіант 12

1Б, 2Г, 3Б, 4А, 5А, 6В, 7Б, 8В, 9Г, 10В, 11Г, 12В, 13Д, 14Б, 15Д, 16В, 17Г, 18А, 19Д, 20Б, 21В, 22Б, 23Г, 24А, 25Д, **26.** 1Б, 2Г, 3А, 4В; **27.** 1В, 2Г, 3Д, 4А; **28.** 1В, 2Г, 3Д, 4Б; **29.** 1В, 2А, 3Д, 4Б; **30.** 1А, 2Г, 3В, 4Б.